

**UCHWAŁA NR VII/67/24
RADY GMINY GORZYCE**

z dnia 19 grudnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art.179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025– 2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Wójtowi Gminy Gorzyce.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie od dnia 1 stycznia 2025 roku.

Przewodniczący Rady Gminy
Gorzyce

Piotr Wawrzyczny

Załącznik do uchwały Nr VII/67/24

Rady Gminy Gorzyce

z dnia 19 grudnia 2024 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny opracowany na lata 2025 – 2027 jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Gorzyce od 2019 roku.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji poprzez prace z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone jest poza rodziną biologiczną w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej. Planowane zadania w programie, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji danej rodziny, będą miały charakter: profilaktyczny, interwencyjny, i reintegracyjny. Interdyscyplinarną pomoc rodzinom przeżywającym kryzys powinny świadczyć lokalne służby społeczne oraz inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny, z zachowaniem zasady wzajemnej współpracy oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań. Realizacja programu odbywać się będzie za zgodą rodziny oraz z jej aktywnym udziałem w procesie zmian, z wykorzystaniem jej zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Pomoc rodzinie ma na celu w konsekwencji przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania poprzez umożliwienie jej odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych, aby dziecko pozostało w naturalnej rodzinie i tam zostało przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w swoim życiu i społeczeństwie.

Niniejszy program jest propozycją zintegrowanych kierunków działań realizowanych w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną na terenie Gminy Gorzyce.

PODSTAWY PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.)
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.)
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.)
7. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2023 r. poz. 1923 ze zm.)

I. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2025-2027. Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych poprzez działania mające służyć:

- wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania,

- wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochronę dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,
- poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy,
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych w środowisku,
- zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skutecznego reagowania w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia,
- wspieraniu rodziny oraz kobiet w ciąży w myśl ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Zasadą nadrzędną programu jest ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje skuteczność podejmowanych działań. Zakłada się, że skuteczność działań w zakresie przeciwdziałania dysfunkcji rodziny będzie osiągana w szczególności, poprzez wczesne podejmowanie działań profilaktycznych przed wystąpieniem problemu, pracę z dziećmi oraz ich rodzicami w środowisku szkolnym i lokalnym.

Celem działań jest zapobieganie powstawaniu sytuacji mających niekorzystny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny, wsparcie jej w zakresie występujących niedomagań, zabezpieczenie potrzeb, wpływanie na poprawę trybu i jakości życia, pomoc we wzmocnieniu jej wydolności opiekuńczo-wychowawczej w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka.

II. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są rodziny wychowujące dzieci oraz rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zagrożone ubóstwem, problemem uzależnienia, przemocy oraz rodziny dotknięte innymi zagrożeniami.

III. CELE PROGRAMU

1. CEL GŁÓWNY

Stworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez realizowanie wspólnej polityki na rzecz wzmacniania rodzin.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE:

1) Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

Zadania:

- a) aktywizacja zawodowa rodzin,
- b) wprowadzanie asysty rodzinnej,
- c) pomoc w dostępie do przedszkoli, współfinansowanie pobytu w przedszkolach, dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia,
- d) zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłków w szkole,
- e) udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci stypendiów szkolnych,
- f) współorganizowanie i współfinansowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

2) Wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny oraz promowanie wartości rodziny.

Zadania:

- a) prowadzenie poradnictwa rodzinnego oraz profilaktyki informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- b) wspieranie i promowanie różnych form aktywności społecznej mających na celu wspomaganie rodzin oraz umacnianie w nich więzi rodzinnych,

- c) promowanie i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców (dotyczących profilaktyki uzależnień, edukacji w zakresie spędzania czasu wolnego, edukacji w zakresie doboru właściwych metod wychowania, edukacji radzenia sobie w kryzysie),
- d) zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, poprzez działalność placówek wsparcia dziennego oraz poprzez sport, rekreację i kulturę,
- e) wspieranie plenerowych imprez sportowych i rekreacyjno-edukacyjnych,
- f) wspieranie wychowawczej roli placówek oświatowych,
- g) współpraca wszystkich podmiotów pracujących na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania informacji o uprawnieniach dla rodziny i jej członków,
- h) współpraca ze wszystkimi instytucjami organizacjami działającymi na terenie Gminy Gorzyce i zajmującymi się pomocą rodzinie.

3) Promowanie działań na rzecz edukacji dzieci i młodzieży

Zadania:

- a) wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów uzdolnionych,
- b) wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych poprzez stworzenie usług i ulg wspierających ich proces edukacyjny,
- c) wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną,
- d) wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży, w tym udział placówek oświatowych w projektach,
- e) realizowanie programów prozdrowotnych,
- f) podejmowanie przez szkołę działań mających na celu kształtowanie właściwego zachowania nawyków i postaw życiowych,
- g) podejmowanie przez szkołę współpracy z innymi podmiotami w zakresie rozwiązywania problemów uczniów z rodzin niewydolnych wychowawczo,
- h) organizowanie poradnictwa i konsultacji dla rodziców przez specjalistów,
- i) podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów społecznych poprzez prowadzenie w szkole programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem.

IV. REALIZACJA PROGRAMU

Program skierowany jest do rodzin z dziećmi mieszkających na terenie Gminy Gorzyce. Jego realizacja polegać będzie na współpracy z partnerami, jednostkami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami pozarządowymi oraz z innymi podmiotami i osobami, w ramach czasowych obowiązywania programu, czyli w latach 2025-2027.

Miejszem realizacji programu jest obszar Gminy Gorzyce. Program jest zgodny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2030 oraz Diagnozą Problemów Społecznych Gminy Gorzyce. Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.

1. Przewidywane formy działania w ramach realizacji celów Programu:

- 1) Współpraca instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej,
- 2) edukacja rodzin zagrożonych dysfunkcją oraz wczesna interwencja w tych rodzinach,
- 3) wspieranie rodzin w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- 4) wspieranie rodzin we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez pracę socjalną z rodziną oraz wsparcie asystenta rodziny,
- 5) prowadzenie kampanii na rzecz rodziny.

2. Program oparty jest na współpracy z:

- 1) Urzędem Gminy Gorzyce,
- 2) Radą Gminy Gorzyce,
- 3) Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gorzycach,
- 4) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 5) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim,
- 6) Komisariatem Policji w Gorzycach,
- 7) Zespołem Interdyscyplinarnym w Gminie Gorzyce,
- 8) Świetlicą Profilaktyczno-Wychowawczą w Gorzyczkach,
- 9) Placówkami oświatowymi,
- 10) Kuratorami sądowymi,
- 11) Placówkami służby zdrowia,
- 12) Pedagogami szkolnymi, specjalistami i terapeutami.

V. PRZEWIDYWANE EFEKTY

- 1) Stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze,
- 2) Zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży,
- 3) Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin,
- 4) Ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji,
- 5) Ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków budżetu gminy oraz środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

VII. MONITORING EWALUACJA

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb ustalonych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Monitoring będzie polegał na pozyskaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

Zgodnie z art.179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do 31 marca każdego roku Wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją.

VIII. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny jest zgodny z kierunkami działań zawartymi w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Głównym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest podejmowanie wszelkich działań nastawionych na stworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu. Wsparcie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzania się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystaniu własnej aktywności i potencjału, jaki posiada. Osiągnięcie powyższych wyzwań uzależnione jest od ścisłej współpracy pomiędzy instytucjami oraz od wypracowania sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie oraz realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 w Gminie Gorzyce jest wsparcie rodzin zagrożonych problemami i przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Realizacja programu zwiększa możliwości rozwojowe rodziny i jej zdolności do przewyższania braków poprzez wspieranie i poprawę jej funkcjonowania przy ścisłej współpracy samorządu, instytucji i innych podmiotów zajmujących się rodziną.